وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون سلام
پوهنځی انجنیری
دیپارتمنت سیول

گزارش نهایی مرور دوره ای برنامه سیول

مقدمه

دیپارتمنت سیول پوهنځی انجنیری پوهنتون سلام به‌عنوان یکی از دیپارتمنت‌های اساسی و تأثیرگذار در حوزهٔ علوم انجنیری، از زمان تأسیس خویش در سال ۱۳۸۸ تا اکنون، در پرتو دیدگاه و مأموریت پوهنتون، مسئولیت تربیهٔ نیروی انسانی مسلکی، توانمند و متعهد و همچنان پاسخگویی به نیازهای علمی و تخصصی جامعه را به‌گونهٔ دوامدار به عهده داشته است. این دیپارتمنت با فراهم سازی برنامه‌های علمی معیاری و متناسب با تحولات علمی و مقتضیات بازار کار، در راستای ارتقای ظرفیت‌های علمی و توسعهٔ اقتصادی کشور تلاش نموده است، در راستای تأمین و ارتقای کیفیت آموزشی و نهادینه‌سازی اصل بهبود مستمر، مرور دوره‌ای برنامهٔ علمی دیپارتمنت سیول در سال ۱۴۰۲ راه‌اندازی گردیده است. این روند با هدف سنجش میزان دستاوردها، شناسایی چالش‌ها، ارزیابی وضعیت موجود و ارائهٔ راهکارهای علمی و عملی به‌منظور بهبود کیفیت آموزش، پژوهش و خدمات علمی به اجرا گذاشته شده است. در جریان این مرور، وضعیت عمومی دیپارتمنت در محورهای اساسی مختلف مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است که شامل سطح کیفیت تدریس و یادگیری، فعالیت‌های علمی و پژوهشی، ارزیابی عملکرد استادان و محصلان، برنامه‌های ارتقای ظرفیت اعضای کادر علمی، میزان تطبیق پلان‌های عملیاتی و رعایت معیارهای تضمین کیفیت می‌باشد. یافته‌های این بررسی می‌تواند به‌عنوان مبنای برنامه‌ریزی‌های اصلاحی و تصمیم‌گیری‌های آینده، در راستای ارتقای کیفیت و مؤثریت برنامهٔ علمی دیپارتمنت مورد استفاده قرار گیرد.

۱. هماهنگی برنامه با مأموریت استراتیژیک پوهنځی

هیأت بازنگری تصریح نمود که برنامه علمی دیپارتمنت سیول در بالاترین سطح با مأموریت استراتژیک پوهنځی هماهنگ است. اهداف آموزشی، ساختار مضمون‌ها و نیازهای جامعه علمی به‌گونه مؤثر در این برنامه انعکاس یافته و نشان می‌دهد که خط مشی عمومی برنامه در مسیر درست قرار دارد.

۲. پیشرفت برنامه نسبت به دوره گذشته

ارزیابی‌ها نشان می‌دهد که برنامه علمی در مقایسه با دوره قبلی، رشد قابل ملاحظه داشته است. نمرهٔ به‌دست‌آمده (۹۷٪) بیانگر آن است که اصلاحات، فعالیت‌های علمی و اداری، و تنظیم جدید برنامه‌ها مؤثر بوده و توانسته کاستی‌های گذشته را تا حد زیادی برطرف کند.

۳ -فعالیت های ریسرچ و تحقیقات

دیپارتمنت سیولپوهنځي انجنیریدر راستای تقویت فرهنگ تحقیق و توسعهٔ تولید علمی، فعالیت‌های گسترده‌ای را در بخش تحقیقات و مطالعات علمی روی‌دست گرفته است. اعضای کادر علمی این دیپارتمنت با چاپ مقالات علمی در ژورنال‌های معتبر ملی و بین‌المللی، اشتراک و ارائهٔ مقالات در کنفرانس‌های علمی و برگزاری ورکشاپ‌ها و سمینارهای تحقیقی، سهم مؤثری در ارتقای سطح تولیدات علمی و گسترش دانش تخصصی ایفا نموده‌اند. همچنان محصلان دیپارتمنت سیول به‌گونهٔ سیستماتیک به انجام نگارش مونوگراف‌های علمی و مشارکت در برنامه‌ها و فعالیت‌های تحقیقاتی تشویق گردیده‌اند تا مهارت‌های تحقیقاتی و تفکر انتقادی در آنان تقویت گردد. در راستای ارتقای کیفیت تحقیقات، استفاده از نرم‌افزارهای تخصصی تحقیقاتی و تحلیلی از جمله SAP، ETABS در مضامین مرتبط با تحلیل و دیزاین مورد تأکید قرار گرفته و به‌صورت عملی تطبیق گردیده است. این اقدامات در مجموع نشان‌دهندهٔ تعهد دیپارتمنت سیول به توسعهٔ فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی و ارتقای کیفیت آموزش و پژوهش مطابق معیارهای اکادمیک و تضمین کیفیت می‌باشد.

۴-تضمین کیفیت دیپارتمنت سیول

دیپارتمنت سیول با همکاری نزدیک کمیتهٔ تضمین کیفیت پوهنحی انجنیری ، موفق گردیده است تا تمامی معیارهای یازده‌گانه تضمین کیفیت وزارت تحصیلات عالی را به‌صورت مؤثر و جامع تطبیق نماید. اسناد و مدارک مرتبط با ارزیابی‌های خودی، ارزیابی جریان تدریس، ارزیابی استادان توسط دیپارتمنت، ارزیابی دیپارتمنت و پوهنځی توسط محصلان و استادان و گزارشات پلان‌های عملیاتی وانکشافی و همچنین اسناد مربوط به اعتباردهی را به‌صورت منظم در دوسیه های دیپارتمنت نگهداری و مستندسازی نموده است. در همین راستا، تطبیق پلان‌های عملیاتی، برگزاری جلسات ارزیابی، اشتراک در ورکشاپ‌های آگاهی‌دهی در خصوص معیارهای تضمین کیفیت و موفقیت در عبور از مرحله سوم مطابق چک لست جدید، از جمله دستاوردهای مهم و قابل توجه این دیپارتمنت محسوب می‌گردد. این اقدامات نشان‌دهندهٔ تعهد دیپارتمنت به ارتقای مستمر کیفیت آموزشی، تحقیقاتی و اداری مطابق استانداردهای ملی و بین‌المللی است.

۵- نصاب و کریکولم معیاری

دیپارتمنت سیول پوهنحی انجنیری پوهنتون سلام، از بدو تأسیس، دارای یک نصاب معیاری و منظم بوده است. با این حال، در سال‌های اخیر، به منظور به‌روزرسانی و درج موضوعات جدید، این نصاب مطابق با معیارهای ملی و منطقه‌ای بازنگری و اصلاح گردیده است. در این راستا، با تطبیق کورس‌پالیسی‌های معیاری، پلان های انفرادی تدریس ، پلان های بهبود تدریس ، بازنگری جامع نصاب درسی، استفاده از روش‌های نوین تدریس و نظارت دقیق بر کیفیت آموزشی، گام‌های مؤثری در جهت ارتقای معیاری برنامه‌ها برداشته شده است، همچنین، دیپارتمنت سیول به‌صورت منظم سمینارها و وبینارهای علمی و آموزشی را در بخش های مختلف برگزار می‌نماید که از آن جمله می‌توان به روش تحقیق، مقاله‌نویسی، روش‌های نوین تدریس، تجارت آنلاین اشاره کرد. این اقدامات موجب ارتقای مهارت‌های علمی و عملی محصلان و تقویت تعامل علمی استادان و محصلان شده است. نتایج ارزیابی‌های چهار سال اخیر نشان می‌دهد که رضایت محصلان از کیفیت تدریس و تعامل استادان در سطح بسیار مطلوب قرار دارد .به‌طور مشخص، اوسط پاسخ‌های مثبت محصلان در پرسشنامه‌های ارزیابی کیفیت تدریس در سال ۱۴۰۲ بیش از

۹۸ درصد بوده است که نشان‌دهندهٔ تعهد علمی استادان و وجود فضای آموزشی سالم و انگیزه‌بخش در پوهنحی انجنیریمی‌باشد. نظریات محصلان و فارغان، که از طریق پرسشنامه‌های توزیع‌شده جمع‌آوری شده است، نشان‌دهندهٔ دیدگاه مثبت نسبت به کیفیت تدریس و متن نصاب تحصیلی می‌باشد. پیشنهادات عمده شامل:

- افزایش مضامین عملی و کاهش مضامین غیرکاربردی
- استفاده گسترده‌تر از فناوری و تکنالوژی در تدریس
- ایجاد کتابخانهٔ الکترونیکی و مرکز کاریابی
- افزایش دوره‌های کارآموزی و برنامه‌های تحقیقاتی

این داده‌ها و پیشنهادات بیانگر تعهد دیپارتمنت به ارتقای کیفیت آموزش، تقویت مهارت‌های عملی محصلان و ارتقای اشتغال فارغان مطابق با نیازهای علمی و حرفه‌ای کشور است.

۶- پیشرفت محصلان و فارغان

آمارهای سال های اخیر نشان می‌دهد که درصد ارتقای محصلان در تمام سمسترها به بیش از ۸۰ درصد رسیده و سطح حضور و مشارکت محصلان در فعالیت‌های صنفی و علمی به طور پیوسته افزایش یافته است . همچنین، تعداد فارغان دیپارتمنت سیول در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال‌های ، ۱۴۰۱ و ۱۴۰۰ افزایش چشمگیری داشته است. در بخش استخدام و کارآموزی، دیپارتمنت با عقد تفاهمنامه‌های همکاری با ادارات سکتوری ، شرکت ها تسهیل مسیر کاریابی محصلان را فراهم نموده است. شماری از فارغان این دیپارتمنت در نهادهای دولتی و خصوصی به‌عنوان کارمندان رسمی و متخصصین انجنیری جذب شده‌اند و برخی دیگر موفق به ادامهٔ تحصیل در مقاطع بالاتر گردیده‌اند.

۷. وضعیت استخدام فارغان در بازار کار

یکی از نقاط برجسته برنامه، موفقیت فارغان در یافتن شغل در ادرات سکتوری و ادارات دولتی است. نمره ۹۷٪ در این بخش نشان می‌دهد که فارغان دیپارتمنت توانسته‌اند مهارت‌های لازم را کسب کرده و به‌صورت مؤثر وارد عرصهٔ کار شوند، و کارفرمایان نیز از آنان رضایت کامل داشته‌اند.

۸. ارزیابی تجارب محصلان

نمره کامل (۱۰۰٪) نشان می‌دهد که محصلان از کیفیت تدریس، مواد درسی، روش‌های آموزشی، و تعامل استادان رضایت بسیار بالا داشته‌اند. تجارب ایشان تأیید می‌کند که فضا و محیط آموزشی برای یادگیری مؤثر فراهم بوده است.

۹ -پیشنهادات هیأت مرور دوره‌ای برای دیپارتمنت و پوهنحی

با توجه به محتوای گزارش مرور دوره‌ای، وضعیت دیپارتمنت سیول در کل رضایت‌بخش ارزیابی گردیده است. هیأت مرور پیشنهاد می‌نماید که با به‌روزرسانی مستمر نصاب درسی، اخذ کلستر دیپارتمنت و تدوین پلان استراتیژیک پنج‌ساله پوهنحی، دیپارتمنت مذکور بتواند فعالیت‌های خود را به‌صورت مؤثر، مستمر و هدفمند ادامه دهد.

۱۰- پاسخ دیپارتمنت به پیشنهادات

دیپارتمنت سیول متعهد است که در همکاری نزدیک با کمیته نصاب، مراحل بازنگری و به‌روزرسانی نصاب درسی را بر اساس نیازهای بازار کار، پیشرفت‌های علمی و دیدگاه استراتژیک پوهنحی آغاز و دنبال نماید. همچنین، در فرآیند تدوین پلان استراتیژیک پنج‌ساله پوهنحی، نقش فعال ایفا کرده و دیدگاه‌ها و نیازمندی‌های دیپارتمنت را به‌طور شفاف در پلان منعکس خواهد نمود. دیپارتمنت متعهد است که به شکل مؤثر و منظم به فعالیت‌های علمی، آموزشی، پژوهشی و فرهنگی خود ادامه داده و کیفیت خدمات علمی را به‌صورت پیوسته ارتقا بخشد. با برخورداری از روحیهٔ اصلاح‌پذیری و همکاری، تلاش خواهد کرد تا اهداف تعلیمی و تحصیلی خود را مطابق با معیارهای علمی و نیازهای جامعه به بهترین وجه تحقق بخشد.

۱۱- نتیجه‌گیری

مرور دوره‌ای سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد که دیپارتمنت سیول پوهنحی انجنیری، با تکیه بر تعهد علمی استادان، همکاری رهبری پوهنحی و تلاش مستمر محصلان، موفق شده است گام‌های ارزشمندی در مسیر رشد و توسعه علمی بردارد.

از جمله شاخص‌ترین دستاوردهای این دوره می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- انطباق نصاب تحصیلی با نیازهای بازار کار
- ارتقای سطح تحقیق و آموزش عملی

دیپارتمنت سیول متعهد است که با برنامه‌ریزی علمی و منظم، در راستای تحقق اهداف استراتژیک پوهنحی انجنیری و پوهنتون سلام، به تربیت نیروی انسانی متخصص و متعهد برای آینده کشور ادامه دهد. همچنین، با توجه به محتوای گزارش مرور دوره‌ای، وضعیت دیپارتمنت سیول در مجموع قناعت‌بخش ارزیابی شده و هیأت مرور دوره‌ای پیشنهاد کرده است که فعالیت‌های دیپارتمنت مذکور به‌صورت مؤثر و مستمر ادامه یابد.

آمریت دیپارتمنت سیو ل پوهنحی انجنیری